

Han'ın Moskova'ya Olan Garip Yolculuğu!

Haber:

Pakistan Başbakanı İmran Han, Rusya'dan döndükten sonra Putin ile yaptığı görüşmeye yönelik uluslararası eleştirileri görmezden geldi ve televizyonda Pakistan halkına hitaben yaptığı konuşmada eylemlerini kararlı bir şekilde savunmaya başladı. Bu çabayı, eleştirmiş olduğu Amerika ile olan dengesiz ilişkilere atıfta bulunarak Pakistan'ın bağımsız bir dış politikası nasıl oluyormuş şeklinde nitelendirdi. Ayrıca Pekin ve Moskova ziyaretlerinin bu bağlamda değerlendirilmesi gerektiğini göstermek için çok çalıştı.

Yorum:

Han, Moskova ziyaretini Rusya ile teknoloji, buğday ve gaz içeren ikili anlaşmaları sıralayarak gerekçelendirdi. İlk kez 2015 yılında imzalanan ve Rusya'nın 1,5 milyar dolarlık inşaat maliyetinin sadece %25'ini sağlayacağı gaz boru hattı gibi uzun vadeli bir projenin nasıl olabileceği açık olmamasına rağmen, uluslararası piyasalardaki yüksek petrol ve gaz fiyatları göz önüne alındığında Pakistan'daki acil enerji talebini nasıl karşılayabilecek! Daha sonra ziyaret, Han'ın Putin ile yaptığı kötü görüşme hakkında birtakım soruları gündeme getirmiştir.

Ana akım basında gözden kaçan muhtemel yorumlardan biri de, Putin'in Ukrayna'daki savaşını sürdürürken dikkatinin dağılmasını istememesidir. Putin ayrıca doğu Ukrayna'daki Rus yerleşim bölgelerini güvence altına almaya odaklanmıştır. Bu durum, bu ayrılıkçı cumhuriyetleri ana Rusya'ya dahil etmek anlamına gelse bile en fazla Kiev'de, AB genişlemesini reddeden ve NATO'yu kabul etmekten kaçınan esnek bir hükümetin yerini alacaktır. Özetle Batı Ukrayna, Batı'ya karşı tarafsız bir tavır benimseyecek bağımlı bir devlet olacaktır. Bunun ötesindeki herhangi bir şey, Putin'in aynı anda rejim değişikliğine zorlamak, savaşmak ve uzun süreli bir ayaklanmayı absorbe etmek için yeterli sayıda bir güce sahip olmadığı anlamına gelmektedir.

Orta Asya ülkelerinin herhangi bir şekilde yıkılması, yalnızca Rusya'nın Ukrayna'daki emellerini etkilemekle kalmayacak aynı zamanda Rus güçlerini dağıtacak başka bir cephe daha açacaktır. Rusya'nın dış güçleri suçladığı Kazakistan'daki son darbe, gerekli önlemler alınmadığı takdirde durumun ne kadar çabuk çözülebileceğinin açık bir hatırlatıcısıdır. Ayrıca Taliban'ın Orta Asya ülkelerinin güvenliğini baltalama eğiliminde olduğu iyi bilinmektedir. Bu yüzden ABD güçlerinin geri çekilmesinden sonra, Taliban Afganistan'ı bu amaç için kullanmama sözü vermiştir. Ancak Rusya, konu Taliban'ın sözünü tutması olduğunda, Pakistan'ın katılımının vazgeçilmez olduğunun çok iyi farkındadır. Bunun arka planında Han'ın Putin ile görüşmesi ve bağımsız bir dış politika hakkındaki açıklamaları, Taliban'ın Orta Asya ülkelerini istikrarsızlaştırmasını önlemek için olası bir anlaşmaya işaret etmektedir.

Batılı diplomatları Rusya ziyareti konusunda ikna etmek zor olsa da yine de Han, Pakistan'da gelecek yıl yapılacak genel seçimlerden önce seçmenleri yatıştırma girişimi olarak görülen 1,5 milyar dolarlık yakıt sübvansiyonu için Uluslararası Para Fonu ile anlaşmak zorundadır. Nitekim IMF zor koşullar belirledi ve Pakistan'da beklenen ekonomik büyümenin mevcut ekonomik ortamda başarısız olması durumunda, gelecekteki bir yeterliliği elde etmek çok zor olabilir. Han için işleri karmaşıklaştıran IMF anlaşmasının bir başka yönü de, SAP'de belirtilen Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) şartlarına uyulmasıdır. Dolayısıyla Ukrayna krizi ne kadar uzun sürerse, Amerika'nın, Han'ın Putin'e yönelik girişimlerini cezalandırmak için Uluslararası Para Fonu ve Mali Eylem Görev Gücü'nü kullanma olasılığı o kadar yüksek olacaktır.

Pakistan'ın sivil ve askeri liderliği dış ilişkilerde bağımsız bir yol çizmek için ne kadar çabalarsa çabalasın, Rusya, Amerika ve Çin arasındaki güç siyasetinde her zaman kaybeden bir el ile son bulacak gibi görünmektedir.

Pakistan'ın bağımsız bir dış politika izlemesinin ve büyük güçlerle güç siyaseti oynayabilmesinin tek yolu, Raşidi Hilafetin yeniden kurulmasıdır. Aslında Han, genellikle Medine-i Münevvere'nin başkanlığından bahseder ancak Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ve ondan sonraki Halifelerin bağımsız dış politikasından hiç ders çıkarmaz.